

“Må jeg være fri” – ny LGBT-debatbog

Ny debatbogen sætter spot på LGBT-personers forhold og vilkår i Danmark anno 2015. I en tid, hvor mange ting er blevet nemmere, er spørgsmålet for alt for mange homoseksuelle dog stadig: "Må jeg være fri?". Derfor opfordrer LGBT-forperson Søren Laursen da også til en større community feeling i miljøet. Med andre ord: Skal det store flertal af bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner op fra de magelige designerstole?

200.000 mennesker deltog i august i den årlige Gay Pride i København, mens over 200.000 mennesker fulgte det farverige optog langs ruten. Politikere, Forsvaret, kirken og erhvervsfolk var på plads i paraden. Sidste år var opbakningen lige så stor. Parallelt har Folketinget i de seneste fire år styrket rettighederne for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner med en stribe nye love. Det danske samfund bakker altså generelt op om LGBT-personers rettigheder og ligestilling. Alligevel peger den nye debatbog "Må jeg være fri" på, at der er under den festlige og blankpolerede overflade stadig gemmer sig store udfordringer.

"Vi har aldrig været mere synlige end nu, og folk kan læse om os alle mulige steder. Også mange familier, som har børn, møder regnbuefamilier. Men intet tyder på, at det for unge er blevet lettere at springe ud som bøsse. Den øgede samfundstendens imod de traditionelle værdier er med til, at vi lægger bånd på os selv". Det siger Søren Laursen, forperson for LGBT Danmark, til bogens forfatter, journalist Bjarne Henrik Lundis. Bogen består hovedsageligt af en række interviews med kendisser, eksperter og LGBT-personer, der har mærket skoene trykke.

BOGENS VIGTIGE BIDRAG

Bogen fungerer bedst som debatbog og viser sin berettigelse i de kapitler, der sætter fokus på aktuelle områder i det danske samfund, hvor holdningen over for LGBT-personer er mest konservativ eller direkte fjendtlig.

Et af de steder, hvor bøsser ifølge bogen knapt eksisterer som andet end skældsord, og hvor det er vanskeligt at få sat problemet på dagsordenen, er inden for holdsport blandt mænd. På trods af, at eksperter og LGBT Danmark i mange år har forsøgt at råbe DBU op, har boldspilsunionen vanskeligt ved at erkende, at den har et problem med omgangstone og rummelighed. Begge dele betyder, at unge, når de erkender deres homoseksualitet, simpelthen forlader fodbold- eller håndboldklubberne.

Problemstillingerne og baggrunden belyses i interviews med idrætslærer Henrik Weinø Jepsersens og den tidligere professionelle fodboldspiller, Michael Gravgaard, der begge kender boldmiljøet indefra.

RELIGION OG TRADITION

Debatbogen viser også, hvordan religion og tradition kan stille sig i vejen for en accept af homoseksuelle. To unge mænd med muslimsk baggrund fortæller om de store omkostninger, det har for dem at være bøsser. De traditioner og normer, som deres familier handler efter, fører bl.a. til udbredt social kontrol af de unge. Rigide

fortolkninger af kristendommen er også en af udfordringerne i dagens Danmark.

Bogen går bag om en aktuel sag i Mariager, hvor religiøse fanatikere fra Pinsebevægelsen i 2014 forfulgte et lesbisk par og deres to drenge på 1 og 4 år. Omkring 200 af byens borgere er med i sekten, og den har stor indflydelse i den lille by. På grund af den direkte chikane og stemningen i byen valgte familien til sidst at flytte tilbage til Aalborg. Den ene af kvinderne, Tulle Krøyer, fortæller om sagen i bogen. Det samme gør en af de borgere, der åbent støttede familien, apoteker Lars Lundager Walmar. Efter sin aktive rolle er han blevet holdt ude af handelsstandsforeningens aktiviteter, fortæller han.

FOKUS FORSVINDER

Som helhed vil bogen imidlertid for meget. Udover de kritiske analyser og aktuelle eksempler på udelukkelse og diskrimination, får vi historiske overblik, interviews om at springe ud, anekdoter og personportrætter. Fokus forsvinder dermed fra at være en debatbog, der skal fungere som en øjenåbner, inspirere pædagoger og lærere, klæde os andre på til diskussioner omkring middagsbordet eller gode jorden for en ny bølge af aktivister.

Paradoksalt nok savner man midt i informationsoverfloden materiale. Det ville have været centralt med interviews med nogle af de unge, der oplever på førstehånd, at det til trods for den samfundsmæssige accept er blevet vanskeligere for dem at være åbne omkring det at være homoseksuel, biseksuel eller transperson.

Især det historiske materiale fylder godt i bogen. Op mod en tredjedel af de 160 sider beskriver, hvordan samfundet fra begyndelsen af 1900-tallet og ind i 1960'erne behandlede homoseksuelle mænd og kvinder. Bl.a. fortæller forfatter Lise Nørgaard om mænd og kvinder fra hendes barndom og ungdom, der mange år senere inspirerede hende til de homoseksuelle karakterer, som hun skrev ind i TV-serien "Matador". Skildringerne af Daniel Skjern, Iben Skjern og hr.

Schwann indbragte i 2015 Lise Nørgaard homomiljøets "Axxil Æresprisen" for seriens troværdige homoseksuelle karakterer.

Det historiske afsæt er naturligvis vigtigt for at forstå, hvor grel undertrykkelsen og diskriminationen af homoseksuelle har været. Men det kunne have været kortere og i stedet have givet plads til større udfoldning af de aktuelle emner. Fx er det en væsentlig pointe i Lise Nørgaard-interviewet, at film og tv-serier i utrolig høj grad påvirker vores opfattelse af, hvad der ligger inden for normalitetens rammer. Fraværet af nuancerede homoseksuelle hovedpersoner og vigtige biroller i danske mainstreamfilm og tv-serier er dermed med til at påvirke vores holdning til ligestilling af minoriteter. Som supplement til interviewet med Lise Nørgaard, ville et interview med en af branchens begavede og skarpe profiler som fx Vibeke Windeløv eller Piv Bernth have været både interessant og relevant.

DE MANGE KENDISSE ER BÅDE EN STYRKE OG SVAGHED

I bogen medvirker en række kendte danskere. Tv-værten Hans Pilgaard og håndboldstjernen Camilla Andersen bidrager således med deres personlige fortælling om at springe ud. Og i en reportage fra fejringen på Københavns Rådhus i 2014 af 25 året for det registrerede partnerskab refererer Bjarne Henrik Lundis fra en samtale med Kronprinsesse Mary, hvor hun ifølge bogen ikke lægger skjul på sin sympati for flere rettigheder til bøsser og lesbiske. Paraden af kendisser, der fortæller om sig selv eller bakker op om LGBT-rettigheder, er både en styrke og svaghed ved bogen. Styrken ligger i, at de kendte ansigter kan være med til at øge målgruppen af læsere, og at det uden tvivl også er grunden til, at bogen er skrevet i et sprog, der flyder let og ukompliceret. Samtidig har de kendte tv-folk og sportsstjerner, der er åbne omkring deres seksuelle orientering stor betydning som forbilleder. Svagheden opstår, fordi kapitlerne udvikler sig til personportrætter med detaljer, som er uvedkommende i en debatbog.

Det er let at lade sig begejstre over, at Danmark efter mere end 10 års gang på stedet

igen er blevet et foregangsland i forhold til LGBT-rettigheder. Bogen er vigtig, alene fordi den peger på de ømme steder og understreger, at reformerne er kommet, fordi dedikerede mennesker i løbet af de sidste hundrede år har sat sig selv på spil eller har ydet en aktiv indsats. "Må jeg være fri" minder det fordomsfrie Danmark om, at det ikke skal hvile på laurbærrene. Holdninger kan påvirkes, og rettigheder rulles tilbage. Derfor er bogens centrale budskab, at der uden pression eller lobbyvirksomhed ingen fremskridt sker. LGBT

Danmarks forperson Søren Laursen opfordrer da også til en større community-feeling i LGBT-miljøer. Der er brug for, at det store flertal af bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner kommer op fra de magelige designerstole.